

Erkal Aksoy

A La Turca House

Antikaya olan ilginiz nasıl başladı?

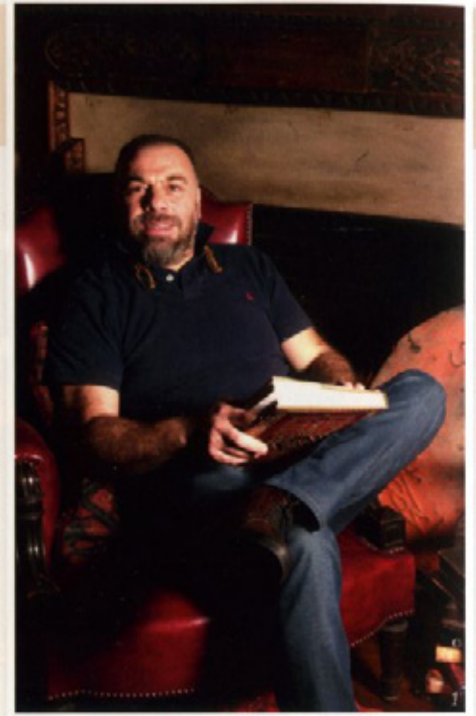
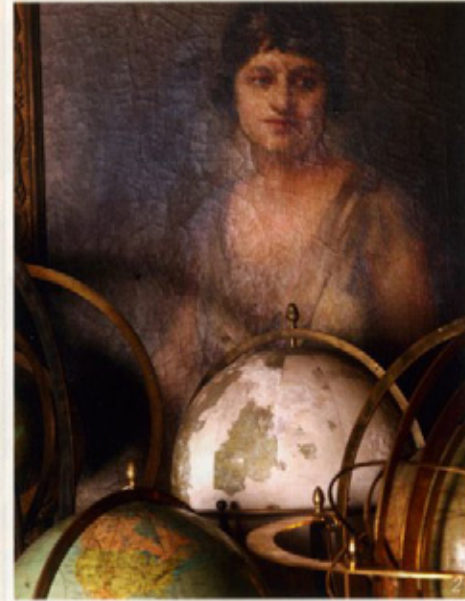
Asıl mesleğim bununla çok alakasız aslında. Yurtdışında gemi işletme ekonomisi okudum. Tamamen o sektördeydim, fakat çocukluğumdan beri tekstile bir ilgim vardı. Bu ilgi beni kilime ve halıya itti. Daha artistik bulduğum için kilime yönlendim. Sonra da böyle bir yatay geçiş yaptım. Aşağı yukarı 400 küsür halı ve kilimim var. Daha çok mimar, iç mimar ve dekoratörlerle çalışıyorum ama yurtdışından da epey ziyaretçi geliyor. Sekiz-dokuz senedir de Ralph Lauren ile çalışıyoruz, çok güzel gidiyor.

Çukurcuma'da ilk mağaza açanlardan birisiniz. Çukurcuma'yı bu anlamda özel kılan unsurlar neler ve ilk gündün bugüne Çukurcuma'da ne gibi bir değişim yaşandı?

17 sene evvel burayı satın aldığımızda bu mahalledeki tek esnaf bendim. Şu anda Çukurcuma'da 60 kadar antikacı bulunuyor. Yani tam anlamıyla bir antika bölgesi oluştu ki bu çok güzel bir şey. Faik Paşa olarak bilinen bu sokak aslında bir İtalyan sokağı. Faik Paşa olarak anılan kişi İstanbul'un ilk eczanelerinden birini kuran, İtalyan asıllı Francesco della Suda. Ünlü besteci Guiseppe Verdi bir yaz geldiğinde bu sokakta, onun evinde misafir olmuş. Ben bu sokağı görür görmez aşık oldum. Bu bina da satılıktı, aldım. 1.5 sene sürdü restorasyonu. İlk başlarda çok yalnız kaldım. Sonra zamanla üç-beş arkadaş derken bir pazar oluştu. Mahallenin konumu da çok iyi. Aşağıda İstanbul Modern, yukarıda Beyoğlu, Galata ile iç içe gibiyiz. Klasik turist rotalarının üzerinde yer alıyoruz. Resimden antikaya her şey var artık burada. Biraz kafe eksiklerimiz var. Hemen yukarıda açılan 49'u çok beğeniyorum. Bu gibi yerlerin fazlalaşması çok iyi olacak.

Horhor, Mecidiyeköy ve Çukurcuma İstanbul'un en önemli üç antika noktası olarak öne çıkıyor. Aralarında ne gibi benzerlikler ya da farklılıklar var? Daha sofistike, varaklı ve ağır Fransız mobilyaları bir zamanlar Mecidiyeköy'de bulunuyordu. Horhor biraz daha Fransa'nın Provans bölgesine has bir kimliğe sahipti, daha mobilya ağırlıklıydı. Çukurcuma her zaman daha obje ağırlıklıydı. Fakat şimdi yavaş yavaş o da erimeye başladı. Horhor'dan, Kadıköy'den ve Üsküdar'dan buraya git gide daha fazla esnaf gelmeye başladı ki olması gereken de bu zaten.

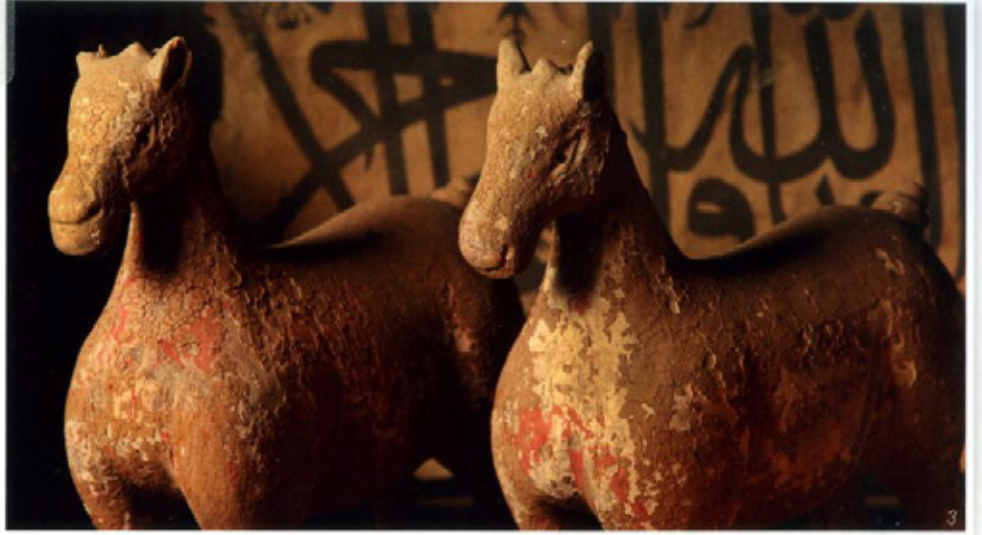
Antika halılar, kilimler ve kumaşlar üzerine uzmanlaşıyorsunuz. Dolayısıyla Anadolu coğrafyasını karış karış gezmiş olmalısınız. Ürün bulmak için en çok ziyaret ettiğiniz yerler neler? Benim birlikte çalıştığım kişiler zaten

60-70 senedir bu işin içinde. İşin büyük kısmı onlarda. Ben sadece yönlendirmemi yapıyorum. Yöre olarak soruyorsanız bütün Anadolu diyebilirim. Ben yurtdışında bile Anadolu'ya ait bir eser gördüğüm zaman hemen alıyorum. Fakat artık eskisi kadar kaliteli malzeme çıkmıyor. Müzelerde bazı şeyler var ki çoğumuz sadece fotoğraflarda görmüşüz. Bu kültürü tekrar hayata geçirmek, kilimleri yeniden dokutmak, renk ve desenler konusunda ilham alabilmek için bu eserlere ihtiyacım var. Los Angeles'ta bile karşıma çıkan en ufak kilim parçasının peşine düşüyor, Türkiye'ye getirmek için çaba sarf ediyorum. Bence Türk halı ve kilimleri gerçekten muhteşem. Kayseri bu açıdan özellikle son 50 senede öne çıkan ve bilinen bir nokta. Ama bir Konya vardır ki, 150 yıllık bir geçmişe uzanır. Antakya Reyhanlı'da çıkan parçalar çok özel ve misalsiz olabiliyor. Benim en çok sevdiğim ticari amaçlı değil, kişisel beğeni doğrultusunda ortaya çıkarılan kilim ve halılar.

Antika halı, kilim ya da kumaş arayışında olan kişiler nelere dikkat etmeli?

Orijin çok önemli. Artık eskisi gibi değil. Çin'de bile Türk halısı yaptırılıyor. Maalesef bu ürünleri büyük otellerde bile görebiliyoruz. Bunları söylemek lazım. İngiltere'de basılan ve Sotheby's'in bir yan kuruluşu olan Halı isimli derginin 15 yıl boyunca Türkiye temsilcisi olarak görev yaptım ve bu süreçte pek çok şikayete karşılaştım. Zira buraya gelen yabancılar taş yerinde ağırdır diyerek orijinal şeyler almak istiyorlar ama Kapalıçarşı'da bile onlara Türk motifli Çin halıları satılıyor. Her zaman bir bilene danışmakta fayda var. Benim için çok eski veya antika olması şart değil. Dokunuştaki o his ve kalite çok önemli.

Türkiye'deki antika piyasası hakkında neler söyleyebilirsiniz? Türkiye son beş senedir tamamen minimalist bir anlayışa yöneldi. Aslında tüm dünyada konseptler değişim gösteriyor. Yine de günün birinde antikaya mutlaka geri dönüş olacaktır. Eski her zaman daha pahalı olur diye düşünüyorsunuz ama bazen yeni eşyalardan daha makul fiyatlı bile olabiliyor. Minimal akıma herkes ayak uydurdu. Ben değişmiyorum. Neyi seviyorsam onu alıyorum. Görsellik ve kalite önemli. Biraz da tasarım tabii ki. Dediğim gibi antika olması çok önemli değil. Yeni bir düzenleme oluşturup eskiyle karıştırmak da bence çok güzel.

Batıda antikaya verilen önem ve değer çok üst seviyede. İngiltere'deki ünlü TV programı 'Antiques Roadshow' gittiği en küçük kasabada bile birbirinden ilginç eski ve antika eşyalarla gelen kalabalıklara ev sahipliği yapıyor... Onun çok benzerini biz burada, Çukurcuma'da yapmak istedik. Herkes evinden satmak istediklerini getirsin, ekspertiz hizmeti alsın dedik. Ancak ne yazık ki belediye ile problem yaşandı. İki ay sonra belediye o pazan kaldırdı. Sebebini anlayamadık. Keşke devam edebilseydi çünkü bu

tip etkinlikler, organizasyonlar çok önemli. Mesela ben yurtdışında nereye gidersem gideyim, iki-üç gün sonra antikacılar yönelmeye başlıyorum. İstanbul'a gelen turistlerin de belli bir kısmı ilk iki gün tarihi yerleri geziyor, üçüncü gün de kalkıp bir alışveriş merkezine gitmiyor. İstedikleri antikacıların bulunduğu bu gibi sokakları, bit pazarlarının kurulduğu mahalleleri görmek. Nereye giderseniz gidin bu her yerde var artık. Ne yazık ki biz bunu burada yapamıyoruz.

Bunun Türkiye'de eski olana değer vermeme yaklaşımıyla bir bağlantısı olabilir mi? Biz sanata o kadar da ilgi ve alaka gösteren bir millet değiliz. Kabul etmek lazım ki, sanat çok sonra girdi hayatımıza. Ben yeni evlenen çiftlere evlerinde mutlaka çağdaş ressamlardan eserlere yer vermemelerini tavsiye ediyorum. İlle de pahalı eserler olmasına gerek yok. Duvara lüzumsuz bir şey asmaktansa bekleyip sanat galerilerinden sevdiğiniz bir eseri alıp asmak çok daha mantıklı bence. Özellikle bazı jenerasyonlarda halı ve kilim tamamen görmezden gelinip itildi. Son on senede yükselişe geçen minimal akımlardan dolayı kimse evine halı ya da kilim sokmamaya başladı. Halbuki tüm bu eserlerde el emeği göz nuru, ortaya

konağın bir emek var. Üstelik halı ve kilimin memleketinde yaşıyoruz. İnsanlar binlerce Euro verip evlerine üzeri marka logolu halılar seriyorlar. Böyle olmamalı.

Rio De Janeiro

Çok şık bir mağazanız var ve yabancı medyada da sıkça yer alıyor. Dolayısıyla İstanbul'u ziyaret eden pek çok yabancı sizi ziyaret ediyor olmalı. Yabancı konuklar daha çok hangi ürünlere rağbet gösteriyorlar? Yerli müşteri daha çok aksesuar ve mobilya ile ilgileniyor. Yabancılar ise halı, kilim ve tekstil ürünleri başta olmak üzere bizim kültürümüzle ilgileniyorlar. Aksesuar olarak da tamamen lokal, buraya ait olan ürünleri tercih ediyorlar. Bazı şeyler var ki dünyanın her yerinde aynıdır. Bir küre, lamba ya da çerçeve dünyanın her yerinde birbirine benzer. Tabii onlar da enteresan olabiliyor. Ama yabancılar daha Türk işi ürünlerle ilgileniyor. Çalıştığım üç tane usta hattat var. Alanlarının en iyi sanatçıları. Klasik hat çalışmalarını daha güncel renklerle, daha farklı tarzlarda yapıyorum ve gerçekten çok rağbet görüyorlar.

Antika eşyalar arasında olmazsa olmaz dediğiniz parça nedir? Tekstile çok meraklıyım. Dolayısıyla antika kumaşlar olmazsa olmaz benim için.

Sizce antikayı kullanılmış ya da vintage bir eşyadan ayıran faktörler nelerdir? Her şeyden önemlisi tek olması. Benzersiz olması, az üretilmiş olması onu antika yapıyor. Elli senenin üstündeki parçalar daha çok antikaya giriyor. Vintage olayı çok güzel. Renkler ve desenler çok hoşuma gidiyor. Ben

de kullanıyorum. Örneğin Ralph Lauren'in vintage serisi ürünleri var, hem kıyafet hem aksesuar. Hepsisi çok güzel. Bu anlayış burada da çok yaygınlaşmaya başladı.

Antika meraklılarının mutlaka takip etmesi gerektiğini düşündüğünüz antika pazarları, fuarları hangileri? İnanın dünyada bu işin en iyisi şu anda Fransa ve Belçika. Oralarda bu sektör hala çok iyi durumda. Diğer yerlerde, özellikle Güney ve Kuzey Amerika'da azalmaya başladı. Minimal akımlardan retroya dönüş modasından etkilenen antika piyasası duruşa geçti ama yine canlanacaktır. Türkiye'de de çok sayıda müzayede oluyor, demek ki sağlam bir pazar var. ABD'de de her şey güncel sanat ve vintage üzerine kurulu. Takip edilmesi gerekenlere gelince, Paris'te Louvre Müzesinde her sene eylül ayında antika bienali düzenleniyor. Bu işin çitasının en yükseğe çıktığı etkinlik bu. Montpellier ve Béziers de antika için önem

The Wolseley

taşıyan merkezler. Buralarda genellikle iki ayda bir mutlaka etkinlikler düzenleniyor. Belçika'da ise Brüksel'de yoğunlaşıyor tabii ki ama Antwerp de bu işin önemli merkezlerinden biri. Çok şık ve konsept dükkanlar var.

Favori seyahat destinasyonunuz neresi? Kesinlikle Güney Amerika. Özellikle de Rio de Janeiro. İstanbul'a çok benzetiyorum, çok enerjik buluyorum.

En sevdiğiniz müzeler hangileri? Paris'te Louvre Müzesi. Londra'da Natural History Museum. New York'ta Metropolitan. Ancak içlerinde sanırım en çok sevdiğim müze New York'taki MoMA.

Sizce dünyanın en iyi restoranı hangisi? Londra'dan The Wolseley ve Khan's. Buradaysa Changa'yı ve Kıyı'yı çok seviyorum. Haftanın beş günü gidebilirim Kıyı'ya.

Sizce dünyanın en iyi oteli hangisi? Çok canlı bulduğum için Miami'deki W South Beach diyeceğim. Açıldığından beri gidiyorum. Bana göre dünyanın en enerjisi yüksek oteli. Butik otel olarak da Amsterdam'daki Seven One Seven çok hoşuma gidiyor.

